Pennsylvaniansaksa

Pennsylvaniansaksa on yläsaksan murre, jota puhutaan osissa Pohjois-Amerikkaa. Kieltä puhutaan Yhdysvalloissa Pennsylvanian, Ohion ja Indianan osavaltioissa sekä Kanadan Ontariossa. Suurin osa eli 83 700 puhujaa asuu Yhdysvalloissa; Kanadassa heitä asuu noin 15 000. Kieli on historiallisilta ajoilta huomattavasti taantunut, ja se on säilynyt parhaiten joidenkin kristittyjen uskontokuntien käytössä. Tällaisiä ovat eräät mennoniitat ja amissit. Yhdysvalloissa puhutaan myös toista saksan kielen murretta alasaksaa (*Plattdeutsch*), joka eroaa pennsylvaniansaksasta huomattavasti.

Pennsylvaniansaksa	
Sinisellä piirikunnat joissa on suuri määrä pennsylvaniansaksan puhujia suhteessa väestöön Punaisella piirikunnat joissa on määrällisesti suuri määrä puhujia	
Oma nimi	Pennsilfaanisch Deitsch
Tiedot	
Alue	Yhdysvallat Kanada
Puhujia	98 700[1][2]
Sija	-
Kirjaimisto	latinalainen
Kielenhuolto	-
Kielitieteellinen luokitus	
Kielikunta	indoeurooppalaiset kielet
Kieliryhmä	germaaniset kielet länsigermaaniset kielet yläsaksalaiset kielet
Kielikoodit	
ISO 639-1	-
ISO 639-2	gem
ISO 639-3	pdc (http://www-01.sil.org/iso639-3/documentation.asp?id=pdc)
	Ohje

Historia

Penssylvaniansaksan toivat Pohjois-Amerikkaan pääosin Saksasta, Ranskasta ja Sveitsistä tulleet maahanmuuttajat 1700- ja 1800-luvuilla. Kielen alkuaikoina sitä puhuttiin laajemmalla alueella, kuten Marylandissä, Pohjois-Carolinassa ja Virginiassa. Kieltä käytettiin pitkään Pennsylvanian kaupungeissakin, mutta toisen maailmansodan jälkeen se taantui lähes yksinomaan maaseudun kieleksi. Kieli käytännössä pelastui häviämiseltä, kun amissit omaksuivat sen. Vaikka kielen muiden puhujien määrä laskeekin, amissien määrän arvioidaan kaksinkertaistuvan aina 20 vuodessa.

Kielen piirteet

Kielellä on olemassa kaksi erilaista oikeinkirjoitusjärjestelmää, joista toinen perustuu englantiin ja toinen saksaan. Amissien puhuma pennsylvaniansaksa voidaan luokitella omaksi murteekseen. Koska suurin osa pennsylvaniansaksaa puhuneiden esi-isistä tuli maahan ennen teollista vallankumousta, kieleen on lainattu paljon teollisuuteen ja muihin nykyajan ilmiöihin liittyviä sanoja englannista.

Lähteet

1. Ethnologue, Languages of United States [1] (http://www.ethnologue.com/show_country.asp?name=US)
2. Ethnologue, Languages of Canada [2] (http://www.ethnologue.com/show_country.asp?name=CA)